

Változócsillagok

Észlelő	Nk.	Észl.	Műszer	Észlelő	Nk.	Észl.	Műszer
Balogh István	Bli	221	25 T	Nagy Sándor, SK	Nsn	1	15x50 B
Balogh Zoltán	Bli	142	9 L	Nagy Zoltán Antal	Nyz	22	15,2 T
Berente Béla	Ber	2	21 T	Papp Sándor	Pps	375	24,4 T
Bója Nóra	Bja	1	7x50 B	Posztpisl Györgyi	Pzt	26	20x60 B
Cseri Gábor	Cri	16	9 L	Poyner, Gary GB	Poy	2284	40 T
Csukás Mátyás, RO	Ckm	111	20 T	Reiczigel Zsófia	Rei	19	10x50 B
Csőregi Tibor, SK	Csg	165	36 T	Reinhard, Peter A	Rep	101	10 L
Csák Balázs	Csk	11	8x56 B	Rezsabek Nándor	Rez	1	10x50 B
Dolp Katalin	Dka	14	11 T	Ricza Róbert	Ric	335	20x60 B
Erdői József	Erd	551	19,6 T	Ripero, José E	Rip	560	33,4 T
Fekete János	Fkj	27	20 T	Schmidt Attila	Sca	432	24,4 T
Fidrich Róbert	Fid	237	44,5 T	Schweitzer, Emile F	Sch	327	35 SC
Földesi Ferenc	Ffe	40	20 T	Sipőcz Brigitta	Sic	11	27 T
Hadházi Csaba	Hdh	693	16 T	Sonka, Bruno RO	Son	1112	12 T
Halmi Gábor	Hag	26	8x30 B	Szalma Zsolt	Sao	6	7x50 B
Kereszty Zsolt	Kez	2	25 SC	Szauer Ágoston	Szu	81	10x50 B
Keszthelyi Sándor	Ksz	85	20x80 B	Sánta Gábor	Snt	12	10x50 B
Kiss László	Ksl	242	20 T	Sárneczky Krisztián	Sry	80	44,5 T
Kovács Gábor	Kbr*	1	17 T	Timár András	Tia	6	15 T
Kovács István	Kvi	156	25 T	Toone, John GB	Too	841	20 SC
Kósa-Kiss Attila, RO	Kka	1430	6,3 L	Tordai Tamás	Trt	9	15,2 T
Liziczai László	Lil	94	20x50 B	Tuboly Vince	Tuv	38	26 MC
Magyarics Zoltán	Mag	50	5 L	Tóth Krisztián	Ttk	82	11 T
Maros Szabolcs	Msz	4	20x60 B	Tóth Zoltán	Ttz	12	27 T
Menali, Haldun USA	Men	5	20 SC	Vincze Iván	Vii	12	5 L
Mizser Attila	Mzs	299	20 C	Wieszt Krisztián	Wst	1	7x50 B
Mizsér Csaba	Mzc*	12	8x30 B	Zajác György	Zag	12	5 L
Mátis Viktória	Mtv*	10	7x50 B				

Rövidítések: T: reflektor, L: refraktor, C: Cassegrain-távcső, Y: Yolo-távcső, SC: Schmidt-Cassegrain-távcső, MC: Makszutow-Cassegrain-távcső, B: binokulár, az új észlelőket * jelzi a névkódjuk után.

Szép nyári észlelői aktivitásról tanúskodik a május-június-július során 55 észlelőtől kapott 11 455 fénybecslés. Különösen öröndetes a kiegyensúlyozott teljesítmény, amit jól mutat az is, hogy 11 amatőrtől érkezett 300-nál több megfigyelés. Ezúttal elmaradt a korábbi években megszokott dömping az új észlelőkből, ez azonban csak a tényleges viszonyokról ad megbízható képet. Az észlelésekkel kapcsolatos az is, hogy immár az észlelések 60–70%-a érkezik e-mailben a rovatvezetőhöz.

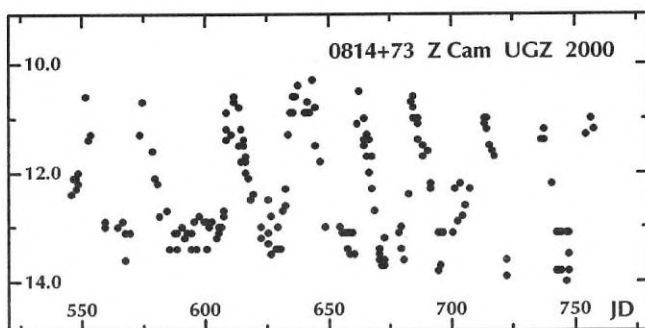
Az időszak egyik legjelentősebb változós eseménye a 13^m0 közelébe felfényesedő SN 2000cx volt, míg a δ Scorpii 2^m3-ról 1^m9-re történő felfényesedése csak szűkebb

körökben váltott ki élénk reakciókat. Az égi eseményekkel párhuzamosan egyrészt számítógépre került az összes hazai észlelés júliussal bezárólag, másrészt megkezdődtek a Változócsillag Atlasz sorozat újradadásával kapcsolatos munkálatok. Előreláthatóan még az idén több füzet is ismét megjelenik, ezáltal enyhítve a már-már krónikus térképhiányt.

A fontosabb események kivonatos ismertetését az alábbiakban adjuk meg:

Eruptív és kataklizmikus változók

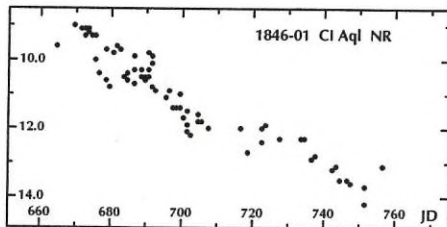
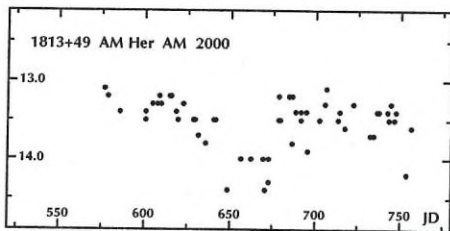
0058+40	RX And	UGZ	Ismét abnormálisan halvány, $15^m,0$ körüli.
0130+50	KT Per	UGZ	JD 742-kor $12^m,8$ -s maximumban.
0206+57a	TZ Per	UGZ	$13^m,0$ -s kitörésben JD 722-kor.
0231+55	DY Per	RCB	Lassú fényesedés $12^m,2$ -ről $11^m,1$ -ra.
0814+73	Z Cam	UGZ	Kitörések: JD 666 $12^m,0$, 684 $11^m,0$, 713 $11^m,0$, 736 $11^m,4$. Mellékelt fénygörbénk a szakcsoport idei adatai alapján készült.

0846+58	BZ UMa	UGZ	Egyetlen kitörése JD 679-kor $12^m,4$.
0945+12	X Leo	UG	JD 666-kor $12^m,4$ -s maximumban.
1224+02	3C 273	QSO	Havi ajánlatként való megjelenése után szép számmal felkeresték a legfényesebb kvazárt, ami $12^m,7$ -s ragyogással hálálta meg az érdeklődést.
1454+41	TT Boo	UG	JD 736-kor $13^m,3$ -s kitörés.
1510+83	Z UMi	RCB	Maximumban, $11^m,1$.
1544+28a	R CrB	RCB	$6^m,2$ - $6^m,6$ közötti gyengélkedés hajszállal maximum alatt. Sok észlelőnk nem vette észre, hogy habár a csillag kis binoklikkál is látszik, ennek ellenére nem érte el maximumfényességét, így „automatikusan” születtek az „R CrB 60” típusú észlelések. Mindenkitől kérjük a minél gondosabb fényességbecslést, hiszen a változóészlelés nem tömegtermelés jellegű tevékenység!
1555+26	T CrB	NR	$10^m,1$ - $10^m,3$, kicsit halványabb.
1601+67	AG Dra	ZAND	$10^m,0$, nyugalomban.
1640+25	AH Her	UGZ	Maximumai: JD 684 $11^m,8$, 722 $12^m,3$.

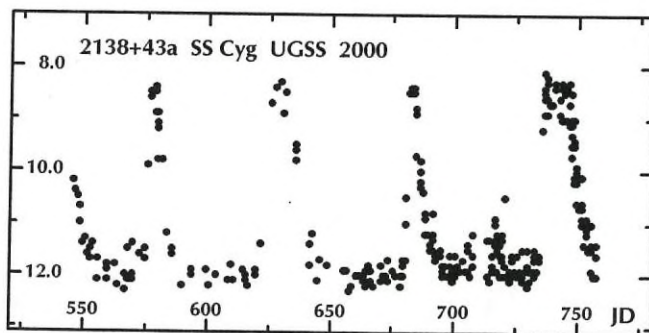
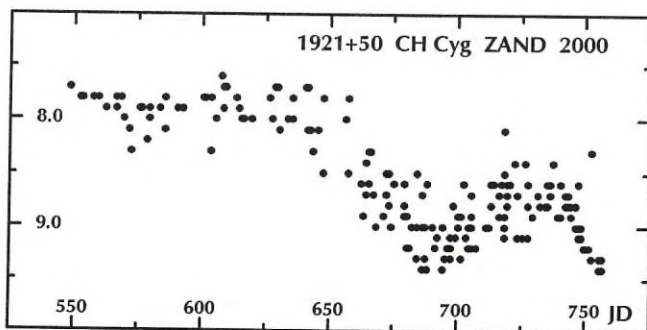
1744-06 RS Oph NR
 1813+49 AM Her AM

Félszabályos „lötyögés” $11^m,3$ - $11^m,8$ között.
 Hirtelen felfényesedett $15^m,2$ -ről $13^m,2$ -ra, majd ott maradt. Ez évi viselkedését fénygörbénken mutatjuk be.

1831+38 LL Lyr UG
 1846-01 CI Aql NR
 1903+17 SV Sge RCB
 1918+04 V1494 Aql NA
 1921+50 CH Cyg ZAND

JD 714-kor $13^m,4$ -s kitörésben.
 Hullámzó poszt-maximum halványodás. Július végén megközelíti a $14^m,0$ -s fényességet.
 $11^m,3$, maximumban.
 Bizonytalan ugrándozás $10^m,0$ - $11^m,0$ határokkal.
 Fél magnitúdónyi lemerülés júliusban. Idei fényváltozásait a mellékelt görbén foglaljuk össze.

1955+33 V482 Cyg RCB

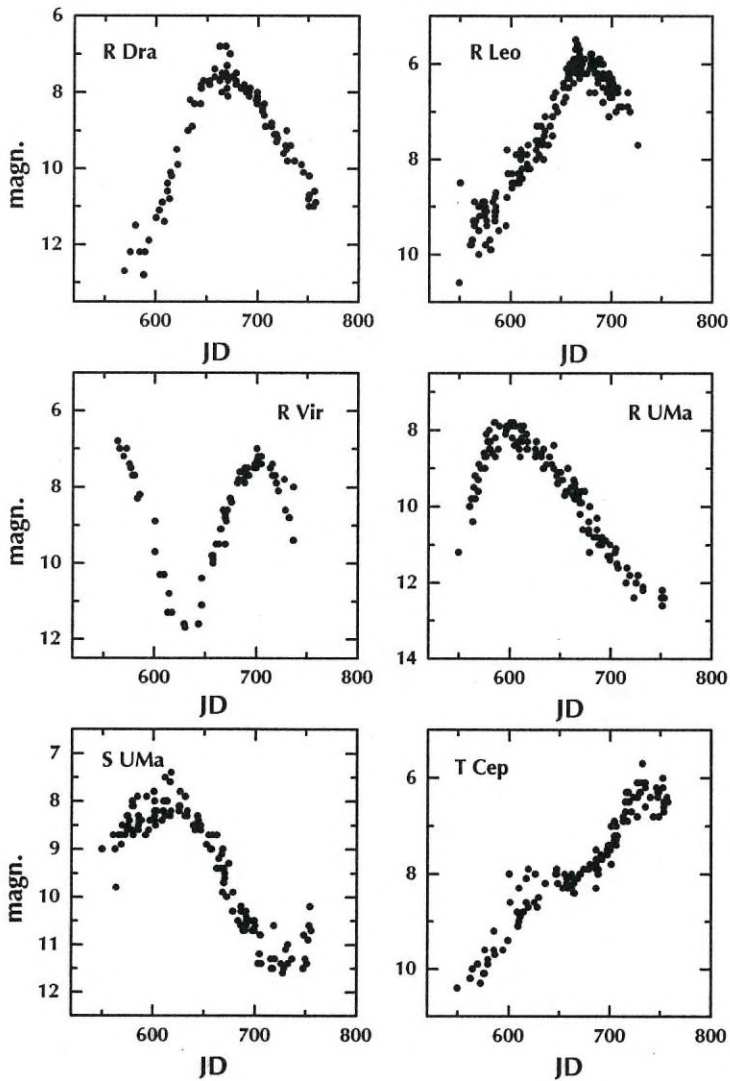
$10^m,9$, maximumban.

2007+20b	FG Sge	RCB?	Lassú fényesedés 10^m 9-ről 10^m 2-ig.
2138+43a	SS Cyg	UGSS	Júniusi kisebb felfényesedését követően „rendes” kitörésben július közepén.
2328+48	Z And	ZAND	10^m 7, nyugalomban.

Mirák

A frissen begépett adatoknak köszönhetően áttekintő fénygörbével számolunk be az elmúlt hét hónap mira-terméséről.

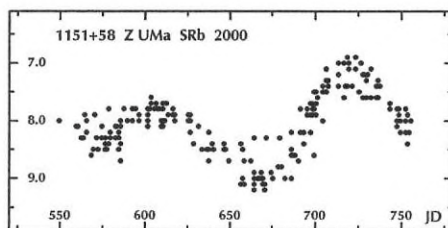
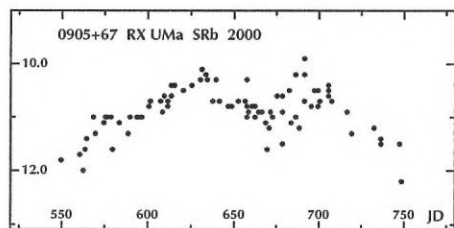
Mirák (2000 január - július)

0430+65	T Cam	Alulészlelt maximumban június hó során, 8 ^m ,0 körüli fényességgel.
0942+11	R Leo	Június legvégén 7 ^m ,0 alatt tűnt el az esti szürkületben.
1233+07	R Vir	Szürkületi eltűnése előtt 7 ^m ,4-s maximumban.
1234+59	RS UMa	Júliusban éri el 8 ^m ,5-s maximális fényességét.
1432+27	R Boo	Gyors halványodás 7 ^m ,5–10 ^m ,0 között.
1517+31	S CrB	Júliusban 13 ^m ,0-s minimumban.
1546+15	R Ser	Egyenletes halványodás 9 ^m ,0–12 ^m ,0 között.
1546+39	V CrB	Maximumközeli változások 9 ^m ,0 környékén.
1946+32	χ Cyg	10 ^m ,0-ról 13 ^m ,0-ig jutott halványodása közben.
2353+53	R Cas	Viharos fényesedés a nyárvégi maximum előtti felszálló ágon.

Félszabályos, L- és RV Tauri típusú változók

0014+44	VX And	SRa	Kicsit fényesebb a „szokásosnál”, 8 ^m ,3.
0629+38	UU Aur	SRb	Továbbra is fényes, 5 ^m ,6.
0720+46	Y Lyn	SRc	Bizonytalan elhalványodás 7 ^m ,7-ig.
0905+67	RX UMa	SRb	Júliusban halvány, 11 ^m ,5 körüli.

1151+58	Z UMa	SRb	Lendületes fényesedés 9 ^m ,0-ról 6 ^m ,9-ig, majd visszahanyatlás 8 ^m ,0-ra. Fénygörbénk alapján egyértelmű, hogy miért az egyik legnépszerűbb félszabályos változócsillag.
1215+61	RY UMa	SRb	Enyhe változások 7 ^m ,4 körül.
1235+56	Y UMa	SRb	Elég „halványka”, 8 ^m ,8–9 ^m ,0.
1315+46	V CVn	SRa	Immáron jó egy éve SRa-hoz méltatlanul kicsi változások 7 ^m ,5 környékén.
1425+39	V Boo	SRa	9 ^m ,0-ról 8 ^m ,5-ig jut, majd vissza a kiinduláshoz.
1633+60	TX Dra	SRb	Leállt a 76 napos féktelen pulzációja! Hónapok óta csak minimális változások 7 ^m ,5 0 ^m ,3-s környezetében, azaz a két éve megjósolt módusváltás valamikor 1999 végén megtörtént.
1646+57	AH Dra	SRb	Végig 8 ^m ,0 alatt, halvány.
1826+21	AC Her	RVa	A beszámolási időszak közepén főminimumban: JD 723-kor 8 ^m ,7.
1842–05	R Sct	RVa	5 ^m ,5–5 ^m ,0–5 ^m ,7 úton bandukolva fényeskedett.
1927+45	AF Cyg	SRb	Ismét szép változások 7 ^m ,0–8 ^m ,0 között.
1935+30	V930 Cyg	Lb	12 ^m ,0 alatt várakozott a jobb időkre.
2032+26	V Vul	RVa	Július elején 9 ^m ,2-s minimumban.
2132+44	W Cyg	SRb	7 ^m ,0–6 ^m ,0 között fényesedés.

KISS LÁSZLÓ